

Forts KF § 158

Kommunstyrelsen har behandlat ärendet den 2 december 2019 § 274.

Anförande hålls av Catarina Pettersson (S), Hans Strandlund (M), Håkan Freijd (M) och Marijo Edlund (S) i vilka de yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

I ett anförande yrkar Reijo Tarkka (V) att kommunen ska upphandla all kollektivtrafik och samordning i egen regi

Sedan propositionsordningen godkänts beslutar kommunfullmäktige med bifall till kommunstyrelsen förslag och avslag på Reijo Tarkkas (V) yrkande.

Kommunfullmäktige beslutar

att som ett inriktningsbeslut överlämna den tidtabellförlagda kollektivtrafiken till Kollektivtrafikmyndigheten då nuvarande avtal går ut augusti 2021 varvid trafiken även fortsättningsvis ska vara avgiftsfri (nolltaxa),

att uppdra till kommunstyrelsen att teckna avtal med Kollektivtrafikmyndigheten avseende omfattningen på den tidtabellförlagda kollektivtrafiken (Brukslinjen), i enlighet med skrivelse daterad den 22 november 2019,

att Hallstahammars kommun fortsättningsvis i egen regi upphandlar den särskilda kollektivtrafiken och färdtjänsten, i enlighet med skrivelse daterad den 22 november 2019, samt

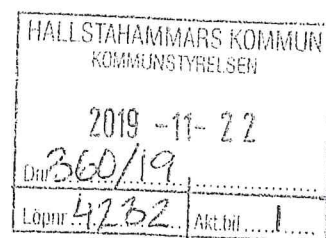
att uppdra till kommunstyrelsen att upphandla och teckna avtal gällande den särskilda kollektivtrafiken och färdtjänstens utförande, i enlighet med skrivelse daterad den 22 november 2019.

Härefter återinträder Jenny Landernäs (M).

Exp till: Kommunchefen
Kollektivtrafikmyndigheten
Socialnämnden f k

Diarienummer: xx-xxx/xx
Datum: 2019-11-22
Förvaltning: Kommunstyrelseförvaltningen
Enhet: Kommunledning
Handläggare: Carin Becker Åström, kommunchef
Nämnd: Kommunstyrelsen

Inriktning för den inomkommunala (allmänna och särskilda) kollektivtrafiken från augusti 2021 - uppdrag till kommunstyrelsen att upphandla särskild kollektivtrafik, teckna avtal mm

Sammanfattning

Hallstahammars kommun har sedan början av 2001 har ett trafikupplägg som bygger på långtgående samordning av trafiken i ett sammanhållet koncept där de olika trafikslagen integreras i ett för resenärerna och kommunen som betalare, uppskattat och effektivt koncept. Kommunen har dessutom en gemensam trafikbudget för hela kommunen som bygger på den trafikvolym som för närvarande bedrivs.

Hallstahammars kommun har genom särskilt tillstånd från Kollektivtrafikmyndigheten (KTM) upphandlat både den allmänna och särskilda kollektivtrafiken i egen regi under perioden 2016 – 2019 med förlängning fram till augusti 2021. Upphandlingen har genomförts gemensamt med Surahammars kommun.

Trafiken har under innevarande period utförts av Björks buss vars nuvarande avtal med kommunerna sträcker sig fram till augusti 2021 då ny upphandling måste ske. Avtalet med Björks buss omfattar utöver drift av trafik även beställningscentral inklusive trafikledning samt planering och av tillkommande och avgående trafik. Beställningscentralen ska enligt avtalet vara bemannad vardagar mellan 08:00 och 17:00 och ansvarar för bokning och samordning av anropsstyrda resor.

Som ovan nämnts löper nuvarande avtal ut i augusti 2021. Sett utifrån ett upphandlingsperspektiv behöver en upphandling påbörjas (publicering av förfrågningsunderlag) senast mars 2020 för att säkerställa tilldelning minst ett år innan trafikstart.

Kommunen står inför olika vägval den kommande perioden.

Efter överläggningar och diskussioner mellan både tjänstepersoner och politiska ledningen i Hallstahammars- och Surahammars kommun samt Kollektivtrafikmyndigheten (KTM) är förslaget att KTM via Svealandstrafiken tar över den tidtabells- och linjelagda trafiken (Brukslinjen) medan kommunerna upphandlar särskild kollektivtrafik, skolskjutsar samt flex- och servicelinjetrafik, särskilda skolskjutsarna, omsorgsresor samt resor till daglig verksamhet m m.

Dessutom är förslaget att avtalen om såväl färdtjänst som riksfärdtjänst sägs upp och tas med i kommunens egen upphandling.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i nära samverkan med tjänstepersoner i Surahammars- och Hallstahammars kommun samt Kollektivtrafikförvaltningen (KTF). Överläggningar har också genomförts mellan de politiska ledningarna i Kollektivtrafikmyndigheten (KTM), Hallstahammars- och Surahammars kommun.

Kollektivtrafikförvaltningen KTF har initierat en utredning som genomförts av SWECO, Oscar Jonsson. Utredningen belyser dels nuvarande trafikupplägg, dels olika tänkbara upplägg efter aug 2021 med för och nackdelar.

Utredningen biläggs.

Av utredningen framgår att man rekommenderar att parterna redan under hösten 2019 når en överenskommelse gällande inriktning för trafiken från augusti 2021. Vid överlåtande av hela eller delar av trafiken bör parterna senast i början av 2020 teckna ett avtal för överlåtandet av trafiken. Alternativt att Kollektivtrafiknämnden då överlåter till kommunerna att upphandla allmän kollektivtrafik. Frågeställningar som är särskilt viktiga att hantera inför upphandling och överenskommelse är förutom val av vägval möjlig effektivisering av trafiken inklusive linjedragning för linje 1 i Hallstahammars kommun och öppettider för flextrafiken, antal fordon och krav på fordon inklusive drivmedel och process för planering av skolskjuts.

Bakgrund och beskrivning av ärendet

Enligt ett avtal om kollektivtrafik som är tecknat att gälla fr o m 1 januari 2012, framgår att Kollektivtrafikmyndigheten (KTM) tillhandahåller förutom stamnätstrafik även inom kommunal stadstrafik lokal landsbygdstrafik, kompletteringstrafik. Den särskilda trafiken kan kommunen välja att upphandla själva alternativt beställa även den från KTM. Det är dock kommunen som beställer och betalar all inomkommunal kollektivtrafik.

Eftersom kommunen sedan början av 2001 har ett trafikupplägg som bygger på långtgående samordning av trafiken i ett sammanhållet koncept där de olika trafikslagen integreras i ett för resenärerna och kommunen som betalare, uppskattat och effektivt koncept. Kommunen har dessutom en gemensam trafikbudget för hela kommunen som bygger på den trafikvolym som för närvarande bedrivs.

Då kommunens upphandling med nuvarande leverantör gick ut avsåg kommunen att överlämna såväl den allmänna som den särskilda kollektivtrafiken till KTM 2016.

I överläggningar med KTM inför tecknande av ovanstående avtal framkom att myndigheten hade svårt att erbjuda samma eller liknande trafikupplägg som Hallstahammar idag har och som bygger på samordning av trafiken i ett sammanhållet koncept där de olika trafikslagen integreras

Kommunen ansökte därför om tillstånd hos KTM att i egen regi få upphandla och samordna all inom kommunal kollektivtrafik dvs Brukslinjen, den tidtabellförlagda allmänna trafiken, och

servicelinjen flexlinjen, skolskjutsar, särskilda skolskjutsarna, omsorgsresor samt resor till daglig verksamhet m m.

Färdtjänst utförs av KTM via upphandling och riksfärdtjänst utför Riksfärdtjänst Sverige, ett privat boknings- och samordningsföretag.

KTM beviljade kommunens ansökan under perioden 2016 – 2019. I kommunens upphandling ingick två optionsår. Efter överläggningar med KTM förlängdes avtalet till augusti 2021.

Trafiken har under innevarande period utförts av Björks buss vars nuvarande avtal med kommunerna sträcker sig fram till augusti 2021 då ny upphandling måste ske. Avtalet med Björks buss omfattar utöver drift av trafik även beställningscentral inklusive trafikledning samt planering och av tillkommande och avgående trafik. Beställningscentralen ska enligt avtalet vara bemannad vardagar mellan 08:00 och 17:00 och ansvarar för bokning och samordning av anropsstyrda resor.

Vägval inför 2021.

Nuvarande avtal löper ut i augusti 2021. Sett utifrån ett upphandlingsperspektiv behöver en upphandling påbörjas (publicering av förfrågningsunderlag) senast mars 2020 för att säkerställa tilldelning minst ett år innan trafikstart.

Under hösten 2018 och hela 2019 har överläggningar pågått mellan tjänstepersoner i Surahammars- och Hallstahammars kommun och Kollektivtrafikförvaltningen (KTF) vilket alternativ och vägval som ska gälla för tiden 2021 och framåt. Parallellt har politiska överläggningar pågått inom kommunen, tillsammans med Surahammars kommun och med KTM.

Av SWCOS, Oscars Jonssons utredning finns 3 olika alternativ med för- och nackdelar beskrivna:

1. Kommunen överläter all trafik till KTM
2. Delvis överflyttning
KTM övertar den tidtabells- och linjelagda trafiken (Brukslinjen) och kommunen upphandlar den särskilda kollektivtrafiken
3. Kommunen upphandla all kollektiv trafik och samordning i egen regi.

I samtliga alternativ ska den inomkommunala trafiken fortfarande vara avgiftsfri (noll-taxa). Det är också kommunen som står för alla kostnaderna avseende den inomkommunal trafik.

Inriktning fr o m september 2021

Alternativ 2: Delvis överflyttning

Efter överläggningar mellan KTM, politiska ledningen har förslaget utmynnat i att efter augusti 2021 är inriktningen alternativ 2, vilket innebär:

Den tidtabells- och linjelagd trafik övergår till KTM

KTF via Svealandstrafiken tar över den tidtabells- och linjelagda trafiken (Brukslinjen) medan kommunerna upphandlar den särskild kollektivtrafik såsom skolskjutsar samt flex- och

servicelinjetrafik. Uppdragen koordineras mellan parterna för att säkerställa en effektiv verksamhet bland annat avseende skolelevers resor. Trafiken planeras av KTF utifrån beställning av kommunen (enligt för KTF upprättad planeringsprocess). Trafiken läggs in i planeringsverktyget REBUS.

Utdrag ur utredningen:

Utifrån perspektivet att flytta över Brukslinjen till KTF är det särskilt viktigt att poängtera att trafiken planeras av KTF, ändringar av tidtabellslagd trafik fastställs i årligen och förändras därefter inte undantaget kapacitetsåtgärder. Trafiken följer då också den kalender som definierats av KTF avseende exempelvis skoldagar.

Budskapet från Hallstahammars och Surahammars kommuner är att vid eventuell överlämning ska trafiken hållas samman som idag och dagens utbuds- och servicenivåer bibehållas. Som följd av att det är kommunerna som betalar trafiken är det också kommunerna som avgör nivå på trafikens omfattning.

Kommunen upphandlar i egen regi den särskilda kollektivtrafiken

Kommunen upphandlar i egen regi den särskilda kollektivtrafiken servicelinjen flexlinjen, skolskjutsar, särskilda skolskjutsarna, omsorgsresor samt resor till daglig verksamhet m m.

Dessutom föreslås att även färdtjänsten och riksfärdtjänsten ska ingå i kommunens upphandling. Förhoppningen att en gemensam beställningscentral kan öka servicen gentemot kund samt öka volymen i den egna upphandlingen. Idag körs riksfärdtjänsten genom ett avtal med Riksfärdtjänst Sverige, ett privat boknings- och samordningsföretag. Färdtjänsten anordnas av KTMs via upphandling. Kommunen har bilateralt avtal med Kollektivtrafiknämnden, med uppsägningsmöjlighet enligt vissa regler.

Samordnad gemensam upphandling med Surahammars kommun

Frågan om vägval efter 2021 har beretts i nära samverkan med Surahammars kommun med ambitionen att de båda kommunerna ska kunna göra en gemensam samordnad upphandling för den särskilda trafiken.

Konsekvenser

Ekonomi

Kommunens kostnader har ökat högst väsentligt under innevarande period från 14,5 mkr till 18,9 mkr vilket är betydligt mer än den beräknade årliga indexuppräknningen. Ökningen beror på betydligt högre indexuppräknning till följd av ökade bränslekostnader. Dessutom har skolskjutsar utökats, en del är tillfälliga, men också utökad trafik i övrigt.

Av Jonsson utredning framgår att:

I all väsentlighet bedöms kostnaden för trafiken vara relativt neutral oavsett organisation av trafiken. Utifrån de uppgifter som erhållits från kommunerna kostade trafiken 2018 33,4 miljoner kr varav 14,5 mkr belastade Surahammars och 18,9 mkr Hallstahammars kommun.

Utvärderingspriset i samband med upphandlingen (maj 2016) var 25,5 mkr/år. Den ökade kostnaden omfattar utöver indexering kostnad för utökningar av skolskjuts, varav vissa tillfälliga, samt effekt av förlängning av flextrafikens öppettider som även inkluderar två elfordon. Totalt har sju fordon tillkommit under avtalsperioden.

Kostnaden för den allmänna trafiken (linje 1, 8 och 9) beräknas utifrån Svealandstrafikens förändringspriser per km och timme (2018) med uppskattad indexeffekt för 2021 uppgå till 7,2 mkr/år för Hallstahammars och 3,8 mkr för Surahammars kommuner. Detta är lägre än den uppdelade kostnaden för Brukslinjen i nuvarande avtal, i synnerhet för Hallstahammars kommun. Observera dock att en jämförelse är svår att göra då kostnaderna för trafiken i nuvarande avtal är delvis schabloniserad mellan trafikslagen. Samtidigt finns effektiviseringsmöjligheter i trafikupplägg, framförallt i Hallstahammars kommun men delvis också i Surahammars kommun, som kan reducera kostnaderna oavsett val av organisation.

I det nu förslagna alternativet finns således viss osäkerheten när det gäller ekonomin. Det är svårt att sja om kostnadsnivån på inkomna anbud i en kommande upphandling. Dessutom blir volymen lägre jämfört med tidigare. Däremot pekar KTF i en mycket översiktlig beräkningen på att den linjeförslagda trafiken kan köras till en lägre kostnad.

Övriga effekter

Förhoppningen är att även Hallstahammars kommun nu tar första steget till att KTM över tid får hela uppdraget att utföra all kollektivtrafik även för Hallstahammars kommun.

Förhoppning är också att samordningen mellan stamnätstrafiken och den inom kommunala linjetrafiken utvecklas och samordnas på ett mer optimalt sätt. Dessutom kommer informationen om kommunens inomkommunala linjetrafik att bli tydligare på KTF webb och i appar mm. Den kommer också att finnas med i REBUS.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige föreslås besluta

att överlämna den tidtabellförlagda kollektivtrafiken till Kollektivtrafikmyndigheten då nuvarande avtal går ut augusti 2021 varvid trafiken även fortsättningsvis ska vara avgiftsfri (nolltaxa)

samt

att Hallstahammars kommun även fortsättningsvis i egen regi upphandla den särskilda kollektivtrafiken

Vidare föreslås kommunfullmäktige besluta att uppdra till kommunstyrelsen

att teckna avtal med Kollektivtrafikmyndigheten avseende omfattningen på den tidtabellförlagda kollektivtrafiken (Brukslinjen)

samt

att i egen regi upphandla den särskilda kollektivtrafiken d v s servicelinjen flexlinjen, skolskjutsar, särskilda skolskjutsarna, omsorgsresor samt resor till daglig verksamhet m m

vidare föreslås

att avtalen om färdtjänst och riksferdtjänst sägs upp i särskilda beslut

Bilagor

KTMs utredning med PP presentation

KOMMUNSTYRELEFÖRVALTNINGEN

Carin Becker Åström

Kommunchef

Kommunfullmäktige

Sammanträdesdatum

Sida

2019-12-16

1 (35)

Plats och tid

Sessionssalen, Kommunhuset, Hallstahammar, klockan 13.15 – 19.30

Beslutande

Ordföranden Rolf Hahre (S), samt ledamöter enligt bifogad förteckning

Övriga deltagande

Ersättare enligt bifogad förteckning, samt Carina Iwemyr, kultur- och fritidsnämndens ordförande Hanna Lostelius (C) § 152.

Utses att justera

Justeringens plats och tid

Kommunhuset den 19 december 2019 klockan 15.30.

Underskrifter

Sekreterare

Carina Iwemyr

Paragrafer 147 - 171

Carina Iwemyr

Ordförande

Rolf Hahre

Rolf Hahre (S)

Birgitta Westman

Birgitta Westman (S)

Hans Strandlund

Hans Strandlund (M)

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ och §§

Kommunfullmäktige §§ 147 - 171

Sammanträdesdatum

2019-12-16

Anslaget uppsättes

2019-12-20

Anslaget nedtages

2020 -01-11

Förvaringsplats för protokollet

Nämndkansliet

Underskrift

Carina Iwemyr

Carina Iwemyr

KF § 157

Uppsägning av gällande avtal med Kollektivtrafiknämnden gällande färdtjänsten Dnr 358/19

Jenny Landernäs (M) anmäler jäv och lämnar sammanträdet.

Färdtjänsten är en del av kommunens kollektivtrafik. Den riktar sig till personer med funktionsnedsättning. Färdtjänst är reglerat i lagstiftningen, Lag om färdtjänst SFS 1997:736. Utifrån lagstiftningen har kommunen riktlinjer för färdtjänsten och beslutar om egenavgifter, vilket är kommunens ansvar att besluta som lokal myndighet. Myndighetutövningen, tillståndsgivning etc åvilar kommunen. Kommunen har även ett samlande trafikförsörjningsprogram för färdtjänst, utifrån regler i lagstiftningen.

År 1997 överlät kommunen genomförandet av färdtjänstresorna, för de personer kommunen tilldelat färdtjänsttillstånd, till huvudmannen för kollektivtrafik i länet, Västmanlands Lokaltrafik, VLAB, som anordnade beställningscentral och samordning av resandet med landstingets sjukresor m m samt upphandlade trafiktjänsterna. År 2001 bildades kommunalförbundet Samtrafik i Västmanland, dit VLs uppgifter överfördes. Medlemmar var Västerås, Sala, Hallstahammar och Surahammar samt Landstinget. Länets övriga sex kommuner valde och väljer att anordna sin färdtjänst genom egna kommunala upphandlingar. År 2014 upplöstes Samtrafik i Västmanland och uppgifterna integrerades med den 2012 bildade huvudmannen för kollektivtrafik, Kollektivtrafiknämnden i länet, d v s Regionen. Kommunen har bilateralt avtal med Kollektivtrafiknämnden, med uppsägningsmöjlighet enligt vissa regler. Samordning av resorna har hela tiden från 1997 och till nu skett genom Planetsystemet, ett datoriserat samordningssystem i grunden ca 40 år gammalt och nu delvis föråldrat.

Kollektivtrafikförvaltningen informerar att nuvarande leverantörsavtal löper ut hösten 2021. Ny upphandling förbereds under hösten 2019 och kommer att genomföras i början av 2020. De leverantörsavtal som tecknas innehåller vissa volymgarantier. Tecknas det avtal för kommunens område kommer kommunen att bli ekonomiskt ansvarig för volymgarantierna från hösten 2021 och avtalstiden ut, minst fem år ytterligare. Kollektivtrafikförvaltningen är därför angelägen att kommunen vid eventuell uppsägning meddelar detta i god tid innan årsskiftet 2019/2020.

Kommunen har för avsikt upphandla särskild kollektivtrafik, t ex flextrafik och bokningstjänster samt samordning från augusti 2021, då nuvarande avtal löper ut.

Kommunens kostnad för färdtjänsten inklusive bokning och samordning är omkring 2,2 mkr per år 2019 netto efter avdrag för egenavgifter.

Forts KF 157

Kommunen behöver säga upp avtalet med Kollektivtrafiknämnden om färdtjänsten innan årsskiftet. Avtalet löper ut hösten 2021. Färdtjänstens utförande, bokning och samordning inkluderas i kommunens upphandling av särskild kollektivtrafik, för flextrafik m m där nya avtal ska träda i kraft augusti 2021. För resenärerna gäller oförändrade villkor och oförändrade egenavgifter. Rutiner för överföring av beslut etc från kommunen till leverantören ska upprättas på samma sätt som gällt hittills.

Kommunstyrelsen har behandlat ärendet den 2 december 2019 § 273.

I ett anförande yrkar Catarina Pettersson (S) bifall till kommunstyrelsens förslag.

Kommunfullmäktige beslutar

att säga upp nu gällande avtal med Kollektivtrafiknämnden om färdtjänsten, samt

att färdtjänstens utförande, bokning och samordning inkluderas i kommunens upphandling av särskild kollektivtrafik.

Exp till: Kollektivtrafiknämnden
Kommunchefen
Socialnämnden

KF § 158

Inriktning för den inomkommunala (allmänna och särskilda) kollektivtrafiken från augusti 2021 - uppdrag till kommunstyrelsen att upphandla särskild kollektivtrafik, teckna avtal m m - inriktningsbeslut Dnr 360/19

Kommunchefen anför i skrivelse den 22 november 2019 bland annat att Hallstahammars kommun har sedan början av 2001 ett trafikupplägg som bygger på långtgående samordning av trafiken i ett sammanhållet koncept där de olika trafikslagen integreras i ett för resenärerna och kommunen som betalare, uppskattat och effektivt koncept. Kommunen har dessutom en gemensam trafikbudget för hela kommunen som bygger på den trafikvolym som för närvarande bedrivs. Hallstahammars kommun har genom särskilt tillstånd från Kollektivtrafikmyndigheten (KTM) upphandlat både den allmänna och särskilda kollektivtrafiken i egen regi under perioden 2016 – 2019 med förlängning fram till augusti 2021. Upphandlingen har genomförts gemensamt med Surahammars kommun. Trafiken har under innevarande period utförts av Björks buss vars nuvarande avtal med kommunerna sträcker sig fram till augusti 2021 då ny upphandling måste ske. Avtalet med Björks buss omfattar utöver drift av trafik även beställningscentral inklusive trafikledning samt planering och av tillkommande och avgående trafik. Beställningscentralen ska enligt avtalet vara bemannad vardagar mellan 08:00 och 17:00 och ansvarar för bokning och samordning av anropsstyrda resor.

Då nuvarande avtal löper ut i augusti 2021, sett utifrån ett upphandlingsperspektiv, behöver en upphandling påbörjas (publicering av förfrågningsunderlag) senast mars 2020 för att säkerställa tilldelning minst ett år innan trafikstart.

Kommunen upphandlar i egen regi den särskilda kollektivtrafiken, servicelinjen flexlinjen, skolskjutsar, särskilda skolskjutsarna, omsorgsresor samt resor till daglig verksamhet m m. Dessutom föreslås att även färdtjänsten ska ingå i kommunens upphandling. Förhoppningen att en gemensam beställningscentral kan öka servicen gentemot kund samt öka volymen i den egna upphandlingen. Färdtjänsten anordnas idag av KTMs via upphandling. Kommunen har bilateralt avtal med Kollektivtrafiknämnden, med uppsägningsmöjlighet enligt vissa regler. Vidare har även riksfärdtjänsten diskuterats att ingå i kommunens upphandling. Riksfärdtjänsten utförs idag av Riksfärdtjänst Sverige, ett privat boknings- och samordningsföretag. Kommunen har ett avtal med företaget sedan 1993. Det föreslås dock att den även i fortsättningen ligger kvar hos nuvarande leverantör med hänsyn till fungerar på ett bra sätt både avseende effektivitet, kostnad och service. Frågan om vägval efter 2021 har beretts i nära samverka med Surahammars kommun med ambitionen att de båda kommunerna ska kunna göra en gemensam samordnad upphandling för den särskilda trafiken.